

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) MONTAG, den 21. MAI 1973 • POSTFACH 3, 8027 ZÜRICH, (SHWEIZ) Nr. 20. • PREIS S. FR. 1.00

Konec ministra čs. kultury

Ceský ministr kultury Miloš Brůžek odstoupil. Stalo se tak prý na jeho vlastní žádost. Jak známo, na vlastní žádost se většinou odstupuje z důvodů zdravotních — což pak bývá uvedeno — anebo tehdy, jestliže se svou prací z nějakého důvodu nejsme spokojeni. A Miloš Brůžek měl k nespokojenosti věru důvodů mnoho. Úkol, který mu byl uložen, znormalizovat českou kulturu do spokojené pokupačnické podoby, se mu ne-

NEKLIDNÁ MOSKVA

Sovětské úřady prodloužily pobyt generála Grigorenka, jednoho z předních vůdců sovětských disidentů, v ústavu choromyslných na neurčito. Jiné zprávy z Moskvy hovoří o demonstraci sovětských Židů před budovou vládního časopisu Izvestija. A do třetice: Sověti přemístili na čínské hranice v Mongolsku a ve Střední Ázii dalších padesát tisíc vojáků a poblíž čínských hranic budují pět atomových raketových základen. Číňané zas připravují obranu. Brzy budou prý mít dokončenu mezikontinentální raketu s dostřelem 6.000 kilometrů. Raketa se má zkoušet v Sinkiangu. Mimoto prý Čína urychleně pracuje na stavbě 40-ti ponorek.

JAKOU CENU MÁ KORUNA?

Podle turistické přílohy deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung zahraniční návštěvníci Československa — tedy "západozahraniční", musí od prvního května vyměnit za každý den pobytu nikoli dosavadních pět, ale už sedm dolarů. Informaci potvrdil západoněmecký tiskový kancelář DPA tlumočnický Státní banky v Praze. Je ještě jedna novinka pro zájemce o cestu do Československa: takzvaný turistický, čili zvýhodněný, neboli k návštěvě ČSSR povzbuzující kurz koruny, se změnil. Oproti dosavadním šestnácti korunám za dolar dostane překvapený host pouze dvanáct šedesát.

zdařil a budiž řečeno, že to byl také úkol nad jeho síly. Teprve po dlouhé době a s maximálním vypětím se podařilo zformovat jakýsi spisovatel-ský svaz s málo významnými jmény, dát do oběhu aspoň jeden literárně se tvářící měsíčník. V případě většiny známých tvůrců nepomohlo ani slibování ani vyhrožování a ani represivní opatření, které je zbavuje větší části zahraničních honorářů. Brůžek asi sám nemohl věřit tomu — co tvrdil začátkem roku Mladé frontě — a pak na jiných místech, že totiž takzvané konsolidace na kulturním poli byla už celkem dovršena. Naopak, právě kulturní útlak v Československu nepřestával vyvolávat protesty světové kulturní veřejnosti — včetně oné, která smýšlí levicově. Ať Brůžek chtěl či nechtěl, jeho jméno bylo spojeno s celou řadou oněch represivních opatření, s knihami na indexu, se skandálem kolem Divadla Za branou. A právě v minulých dnech protestovala proti pronásledování kultury v Československu Mezinárodní spisovatel-ská organizace Penklub. Brůžkova pozice přirozeně nebyla lehká. Zatímco opravdová česká kultura s ním nespoko-
lupracovala, dogmatici jej považovali za příliš měkkého a kompromisnického.

Před loňským říjnovým plé-
nem ÚV KSČ se v Praze pro-
slýchalo, že Brůžek uvažuje o
demisi a o místě nějakého
velvyslance. Husák mu však
prý doporučil, aby ještě ve své
funkci setrval. Brůžek pak po-
čal hovořit o nutnosti citlivé-
ho přístupu k umělcům, o tak-
zvané diferenciaci, což se ně-
kterým soudruhům asi rovněž
nelíbilo. Minulého roku pro-
sazil také návrat některých
předních herečů na scénu Ná-
rodního divadla. Pozitivně prý
zasáhl i v případě zpěváka K.
Gotta.

Ještě před čtrnácti dny mu
byl k jeho padesátým naroze-
ninám propůjčen Řád práce a
časopis Tróba mu dojemně
mi slovy děkoval, že vyvedl
českou kulturu z krize. Ale to
je právě to, co neudělal a udě-
lat — vzhledem k existující
situaci — ani nemohl.

KAREL JEZDÍNSKÝ

V sovětském Politbyru ně-
které osoby byly vyměněny,
a západní analyticky po-
střehli, co bylo nevyhnutelně
postřehnout: poprvé ministr
vojenství a šéf policie stali
se členy Politbyru. Když fakt
byl takto zjištěn, přichází
otázka: je to významná zmé-
na? Evropská konference je
na červnovém obzoru, a na
sovětské straně bude jednat
pozměněné Politbyro. Pro-
past mezi západem a výcho-
dem plodila mnoho nervosy.
Zdalo se nebezpečným, jestli-
že vedle sebe stojí dva kol-
sy vzdálené od sebe téměř ve
všech myšlenkách a ve všech
cílech. Instinktivně byl ně-
kterými dán konferenci vel-
ký úkol: sblížení západu a

východu, skutečnější sblížení,
než jaké kdy bylo. Nejen di-
plomatické, nýbrž také du-
chovní sblížení. Nyní, vzhle-
dem k tomu, že v Politbyru o
sblížení se také ministr vo-
jenství a šéf policie budou
vyjadřovat, mohlo by se
zdát, že ruka, již sověty po-
dávají, je v železné rukavi-
ci. Aspoň v železnější, než
byla. Na to však necht' mou-
dřejší muži odpoví.

Když sověty dokonce vystou-
pily jako hlavní přímlovčí
evropské konference, tu, jak
poměry jsou, pro Českoslo-
vensko a jiné nejbližší sou-
sedy Ruska nezbylo mnoho
místa pro uvažování. Česko-
slovenský režim ihned byl u-
nesen týměž toužením a za-

hájil horlivé přípravy na sblí-
žování na všech stranách.
Zároveň však, jak poměry
jsou, nebylo možno očekávat,
že současné Československo
přispěje nějakou vlastní po-
zoruhodnou iniciativou, ný-
brž bylo rozumné očekávat,
že bude mít na mysli přesně
ten druh sblížování, jaký so-
věty pravděpodobně mají.

Pohled'me, jaká opatření čes-
koslovenská vláda učinila od
té chvíle, kdy idea evropské
konference se vynořila. Za
prvé zcstřila kádrování. Po-
jem "kádrování" byl v o-
statním světě neznámý, ale
je prostý a lze jej snadno vy-
ložit: na kterékolí místo ve
veřejném životě může být
(Pokrač. na str. 3)

Watergate-výstraha pro Ameriku!

Americký občan byl v minu-
lých dnech ohromen tím, do
jaké míry se rozrostla tak-
zvaná aféra Watergate, ve
spojitosti s kterou je dokon-
ce vyšetřováno několik členů
vlády, a kdy celá řada nej-
vyšších prezidentových spo-
lupracovníků a poradců re-
signovala. A všeobecně je
nyní vyslovována otázka z
těch nejdůležitějších, zdali
sám prezident měl vědomost
o tom, jaké, místy i nezákon-
né prostředky některé vládní
agentury používaly. A také,
zdali je jeho odpovědnost
pouze v tom, že přenechal
svým nejbližším spolupracov-
níkům příliš velkou pravo-
moc.

Jaké následky bude mít afé-
ra uvnitř Spojených států a
jaké škody mohou eventuál-
ně vzniknout na poli mezi-
národním, je ještě dnes vel-
mi obtížné říci. Co se Ame-
riky týče, myslíme, že aféra
nebude mít žádných daleko-
sáhlých následků, že spíše i
zde se osvědčí staré české
příslloví, že "vždycky je ně-
co špatného pro něco dobrého".
Čímž chceme říci, že
Amerika si nyní uvědomí
vážnost situace, a že dojde
na mnoha úsecích veřejného
i politického života k nápra-
vě, hlavně, co se morálky
týče. Že tomu tak skutečně

bude, dokazují nakonec již
dnes některá opatření ze
strany jak prezidenta, tak i
politických stran a soudu.
Co se mezinárodní reakce na
aféru týče, je odpověď na
otázku mnohem komplikova-
nější a není na ni zatím mož-
no odpovědět. Zde půjde
hlavně o reakci z východu a
Číny, odkud nebyl dosud pro-
jeven, až je to podezřelý —
ani dost malý zájem. Je vel-
mi pravděpodobné, že v tuto
dobu důležitých jednání se
Spojenými státy, se SSSR a
Číně celá věc nehodí ani dost
málo do krámu.
Není ovšem také vyloučeno,
že se budou v nastávajících

jednáních pokoušet aféru
zneužít a snažit se získat po-
dle jejich soudu na "oslabě-
né" Americe důležité ústup-
ky. A proto, i z těchto dů-
vodů bude muset být Water-
gate zlikvidována co nejdřív-
ve a do všech důsledků.

A celou situaci ve Spojených
státech dnes velmi výstižně
dokresluje dva případy. Dům
Representantů odhlasoval v
minulých dnech 219 hlasy
proti 188, aby bylo zastaveno
bombardování Kambodže a
zastaveny také finance pro
jakékoli akce v Ázii. V sou-
vislosti s tímto hlasováním
jeden z reprezentantů pro-
(Pokrač. na str. 5)

ŠTASTNÝ NÁVRAT!

Skylab je na oběžné dráze. Jednou za třiadvadesát minut
obletí zeměkouli ve výši 271 mil. Přelétá nad 89 procenty
světové populace. Při východu a západu slunce se proti ob-
loze leskne jako letící zlatá hvězda. . . Pokusy se konají
proto, aby se něco nového vyzkoušelo, a pokusy se občas
zcela nepovedou. Americkému Skylabu se neotevřely ně-
které ze slunečních panelů. Vesmírná laboratoř tak může vy-
rábět méně energie ze slunečních paprsků, než se počítalo.
Nic velkého, nic zlého, dokonce nic příliš riskantního. Ale
vedení odpovědnosti za lidské životy, vedoucí tohoto pro-
gramu odložili vypuštění Apolla, které má na Skylab k čtyř-
nedělnímu pobytu dopravit tři americké astronauty, o 5 dní.
Tolik víme teď, před uzávěrkou AL. Na rozdíl od sovětských
občanů a obyvatel satelitních států, měli jsme možnost podro-
bně sledovat celý postup programu Skylab společně se všemi
ostatními Američany. A společně s nimi přejeme astronau-
tům šťastnou cestu a hlavně — šťastný návrat na ma-
tiku Zemi.

O ČESKOSLOVENSKU

Nový sovětský velvyslanec

Po Stěpanu Červoněnkovi, který odešel na velvyslanecské místo do Paříže, zastupuje Sovětský svaz v Praze Vladimír Vladimirovič Mäcke-
vič, 64-letý Ukrajinec, absolvent zootechnického institutu v Charkově, pak učitel, od r. 1946 stranický a státní funkcionář nejdříve na Ukrajině, pak v celostátním měřítku. Pracoval většinou v oblasti zemědělství a státního plánování, krátkou dobu také v Kazachstanu. Počátkem tohoto roku — po velké neúrodě v SSSR — byl odvolán z funkce ministra zemědělství.

Lidský činitel

Na konferenci o komplexní racionalizaci výroby vystoupilo nedávno několik čs. sociologů s kritikou dosavadních pokusů o racionalizaci práce, při nichž se "zapomíná na lidského činitele". Kritici si všimli, že "racionalizace" znamená často existenční ohrožení pracujících nebo zhoršení pracovních podmínek, jindy zas zvýšení obtížnosti práce bez lepšího honorování výkonu. Podle jejich úsudku takové "racionalizační programy nakonec ztroskotají právě na lidské bariéře". Sociologové volali po sociální a psychologické argumentaci při zavádění nových projektů ve výrobě.

Barevná televize

Čs. televize zahájila 9. května na 2. programu barevné vysílání, které lze zatím přijímat pouze v největších městech a vlastně jen pro společný poslech. Barevné televizory — dnes pouze sovětské výroby, protože čs. přístroje jsou teprve v počáteční výrobní sérii — kupují jen podniky a organizace: stojí kolem 10.000 korun. Výstavba vysílačů pro barvu i na 1. programu si vyžádá asi 10 let. V ČSSR je dnes registrováno 3.200.000 černobílých televizorů.

Slovenská dodávka

Trnavské automobilové závody vyrobily první vozy typu Škoda 1203 Valník. Spolupracují přitom s vrchlabským závodem mladoboleslavské automobilky. Letos se má v první sérii vyrobit ještě 600 dodávkových vozů tohoto typu.

Cestovní kanceláře v Praze

Prahu, západočeské lázně — jižní Čechy, Brno a Mikulov navštívili zástupci amerických cestovních kanceláří — kteří měli konferenci ve Vídni. Od 180-členné skupiny si čs. místa slibují větší propagaci turistiky do ČSSR v USA.

Prověrký sportovců

Před sjezdem Čs. svazu tělesné výchovy a sportů se konají prověrky především v oddílech první a druhé ligy v kopané a v ledním hokeji. Podle zprávy ČTK tu "byly zjištěny vážné nedostatky v hospodaření oddílů a jednot" a hovoří se o tom, že jsou "v rozporu se socialistickou morálkou a směrnicemi Svazu". Zpráva pak mluví o projevech "komercializace, povyšování osobních a skupinových zájmů nad potřeby socialistické tělovýchovy". Předsednictvo Svazu prý s tímto stavem "důsledně skoncuje".

Lázeňská sezóna

Podle údajů správy Čs. státních lázní lze se dnes v Československu léčit celkem na 56 místech. V průběhu této pětiletky má vzrůst lázeňská lůžková kapacita o dalších 3000 lůžek a dosáhnout v r. 1985 celkového počtu 40.000. Z nových lázeňských objektů se budují reumatologické sanatorium v Třeboni, rehabilitační ústav v Karvině a nová zřídlení kolonáda v Karlových Varech. V příštím roce začne výstavba nových objektů v Trenčanských Teplicích a v Jáchymově. Ředitelství státních lázní má zprostředkovávat léčení čs. pacientů i v zahraničí, mimo jiné též v Itálii, na Kypru a na Malorce. Většina zahraničních léčebných pobytů však zůstává v zemích sovětského bloku.

Hudební jaro

Letšní hudební festival Pražské jaro je zasvěcen hudbě 20. století. Uskuteční se celkem 88 hudebních akcí, na nichž se bude podílet 15 domácích a 4 zahraniční orchestry, další hudební tělesa a řada sólistů. Poprvé po válce bude v Praze hostovat opera Velkého akademického divadla z Moskvy.

O CELOU EVROPU

Jako citát týdne můžeme dnes vytknout před závorku tyto věty z výroční zprávy o zahraniční politice, kterou zaslal prezident Nixon americkému kongresu:

"Okolnost, že se během roku 1972 zlepšily styky mezi Spojenými státy a Sovětským svazem, vytvořila lepší ovzduší pro styky mezi Spojenými státy a zeměmi východní Evropy. Ale nenahlížíme na své styky s kteroukoliv východoevropskou zemí jako na funkci svých styků s Moskvou. Zavrhneme koncepci, že v oblasti východní Evropy má nějaká vnější velmoc zvláštní práva či privilegia. Ještě dluho před moskevskou schůzkou na nejvyšší úrovni jsme vítali každou příležitost rozvinout své styky s východoevropskými zeměmi a chopili jsme se jí. I nadále budeme hledat možnosti, jak s nimi rozvíjet hospodářské, vědecké, technologické a kulturní styky. Základním vodítkem je tu požadavek oboustranných výhod a vzájemnosti. Přitom, jak se ztuhlé poválečné styky mezi východní a západní Evropou uvolňují, lidé v obou částech Evropy očekávají, že uvidí blahodárné důsledky uvolnění ve svém každodenním životě, a očekávají to zcela oprávněně. Zéry spolupráce v Evropě by měly vzejít různé nové vztahy nejenom mezi vládami, nýbrž i mezi organizacemi, institucemi průmyslovými a obchodními podniky a lidmi ze všech vrstev obyvatelstva. Mír v Evropě musí mít široké základy, má-li být trvalý."

Potud citát z výroční zprávy prezidenta Nixona o zahraniční politice Spojených států. Citát obsahuje několik jasných politických sdělení: Že trvá kladný zájem Spojených států o osud zemí ve východní Evropě; že Spojené státy nepovažují tuto oblast za uzavřenou sféru, podřízenou navždy stanovenému moskevskému středisku; že naopak i nadále vidí osobitost východoevropských států — jež nemůže být nivelizována převahou cizích privilegií; a že za pozitivní smysl nově se rozvíjejících diplomatických kontaktů považují nové a volnější styky mezi vládami, institucemi a lidmi celé Evropy.

Toto prohlášení je pozoruhodné zvláště ve vztahu k evropské politické realitě. Někteří z těch, kteří rekapituluji evropskou minulost posledních dvaceti, pětadvaceti let, si mohli z některých faktů vytvořit nesprávnou teorii. Byly události ve střední a východní Evropě, do kterých americká politika aktivně nezasáhla. Ve východním Německu propukla lidová bouře, kterou potlačilo sovětské vojsko; v Maďarsku došlo k lidové revoluci, udusila ji však sovětská armáda; v Československu sovětská vojenská intervence překazila reformní hnutí. Mohl vzniknout dojem, že svět je nenapravitelně rozdělen a že se velmoci — na základě vzájemné tiché dohody — soustřeďují na to, aby udržovaly svůj pořádek ve vlastních sférách. Zdánlivě potvrzovala tento stav politického myšlení Brežněvova doktrína, teoretické uzákonění sovětských zásad do záležitostí jiných socialistických zemí.

Nynější prohlášení amerického prezidenta je však srozumitelná deklarace proti Brežněvově doktríně, proti představě oddělených sfér, proti neprostupnosti hranic — proti myšlence nezměnitelného

rozdělení světa. Realita dnešní Evropy se tím, samozřejmě, přes noc nezmění. Ale také se z ní nestane obecně uznávaný princip. Vidět realitu — a chovat se k některým faktům obezřetně, jak to činily Spojené státy — neznamená dávat jí morální zadostiučinění, povýšit ji na zásadu, přizpůsobit jí své politické myšlení a v posledních důsledcích zřít se na

děje na příznivější budoucnost.

MÁLO SE KUPUJE

Podle statistických údajů z prvních měsíců tohoto roku vzniká v Československu nepoměr mezi peněžními příjmy a výdaji obyvatelstva. Příjmy zřetelně stoupají, což je běžný světový inflační jev: jsou o 6% vyšší než ve stejném loňském období. Výdaje obyvatelstva však vzrostly "pouze" o 3,5%. Silně narůstá sklon ke spoření. Vklady překročily sumu 90 miliard korun a jsou o 12 miliard vyšší než loni. Jen za letošní leden stouply vklady o 5 miliard korun. Znamená to především, že lidé — aby se tak řeklo — nemají co kupovat. Na trhu nenalézají tak atraktivní zboží, aby byli ochotni za ně vydat často těžce vydělané peníze.

Tento trend je patrný z jiných údajů: maloobchodní obrát na vnitřním trhu se vůči loňskému období zvýšil jen asi o 2% a zůstal o víc než 4% nižší než očekával plán. Ukazuje se, že vážně hlavně poptávka po průmyslovém spotřebním zboží, jehož podíl na maloobchodním obrátu by se měl podle plánu do

roku 1975 zvýšit na 60%; dnes však představuje jen polovinu obrátu. Těžkosti s odbytem jsou hlavně na trhu elektrospotřebičů (televizory, rozhlasové přijímače, ledničky apod.), ale i textilních výrobků a obuvi. Průměrný prodej bot klesl pod úroveň před dvěma lety. Společným jmenovatelem odbytových potíží je podle expertů nepružnost výroby při obměňování sortimentu, při rozmnožování palety nabízeného zboží, vleklé a opežděné přizpůsobování změnám spotřebitelské poptávky. Výrobci se zdráhají zavádět nové výrobky s poukazem na vyšší náklady při záběhu nové výroby. Stává se však pravidelně, že ztráty z nadměrných zásob špatně prodejného zboží nebo z různých cenových intervencí při výprodeji mohou být ještě větší než náklady na inovaci výroby.

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

Byly domněnky, že to bude pouze rok západní Evropy, a že americký zájem končí na hranici, která náš kontinent nepřírozeně protíná. Ukazuje se však, že Spojené státy mají i nadále na mysli Evropu celou, civilizačními a kulturními svazky osudově spojenou a jako historickou bytost nedělitelnou.

SE

MÁLO SE KUPUJE

Ukazuje se, že spotřebitel dá často přednost kvalitnější a přitažlivější novince, i když stojí víc, před levným, ale zastaralým výrobkem.

Ukazuje se, že spotřebitel dá často přednost kvalitnější a přitažlivější novince, i když stojí víc, před levným, ale zastaralým výrobkem.

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

ZA JIMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU?
ZA JIMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bolavým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, станете se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:
AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.
Jméno: .....
Adresa: .....

"ŽELEZNÁ RUKAVICE"

(Dokončení se str. 1)

připušten jen kdo je naprosto oddán komunistické straně, té komunistické straně, jaká v té chvíli existuje. Československo od úloha kadrovací systém už od února 1948, ale podle měřítek dnešního režimu mělo to po celou dobu své mezery. Tak, když v dubnu 1970, po váhání, které trvalo půldruhého roku, vláda páně Husákova konečně ukázala čím je, čím svým původem musí být, postavila kadrování na první místo svého zájmu. Prohlásila je dokonce za hlavní svou filosofii, již se liší od všech filosofii ostatních, také od čtyř bývalých československých komunistických vlád. Ty — podle dnešního názoru, si řádně neuvědomovaly, co kadrování zmůže, a měč jejich krádrování měl tupé osliti. Tu vláda zahájila akci, která trvala šest měsíců. Po celé zemi lidé byli povoláváni k výsledku, jejich "politický a třídní profil" byl nedůvěřivě zkoumán. Statisíce lidí byly vyhnány se svých míst, statisíce komunistů vyloučeny ze strany. Byli kadrování i ti, kdo nedávno sami kadrovali. Po této akci vláda složila ruce do klína na nějakou dobu. Nyní však nové pochyby přišly na režim, něco jej vzrušilo. Ohlásil, že zase po šest měsíců, od dubna do listopadu, jeho vlastní kadrovací dílo bude revidováno. Komise strany

znovu budou prohlížet všerhny kulturní instituce, redakce časopisů, studia rozhlasu a televise, ústavy pro výchovu kandidátů, politický a třídní profil bude znovu prohlížen pod ještě silnějším drbnohledem. Mnozí, kteří už byli vyslýcháni, budou vyslýcháni znovu. Poněvadž už řekli, co si myslí ve vědomém stavu, budou snad ještě vyslýcháni, jaké jsou jejich sny. Můžeme říci všeobecně, že absolutistická vláda je odsouzena k opakovanému kadrování v zemi — která s ní nesouhlasí, k nové a nové přehlídce svých ilup. Přes to je nápadné, že potřeba nového kadrování byla shledána právě před evropskou konferencí. Tam se sejdou třikrát prokadrování českoslovenští delegáti s delegáty z evropských zemí, kteří nebyli ani jednou kadrováni. Jaký most bude mezi nimi, o čem si mohou srdečně popovídat?

Byla-li tato příprava Československa na evropskou konferenci, nebyla poslední. Koncem dubna československé federální shromáždění schválilo přílohu k trestnímu zákoníku. Ve jménu vlády je přednesl federálnímu shromáždění nám neznámý pan Karol Laco, jeden ze zástupců ministerského předsedy a profesor. Mimochodem řečeno, vždy lépe rozumíme tomu, jak v dnešním Československu se člověk stává zá-

stupcem ministerského předsedy než jak se stává profesorem. Pan Laco přednesl a shromáždění schválilo:

1) Tresty za porušení státního tajemství budou zvýšeny. Co státní tajemství je, nebylo blíže definováno, pravděpodobně to vláda podle potřeby bude definovat. Bude také činnost cizích novinářů v zemi spadat pod nový zákon a jeho tresty? Zahraniční ministr pan Chňoupek byl na to tázan a odpověděl, že to teprve musí studovat. Trestány budou nepravdivé zprávy o tendencích zahraniční politiky Československa. Co bude nepravdivé, rozhodne vláda. Jistě nepravdivá bude každá zpráva, která by naznačovala, že československá zahraniční politika je v naprostém, bezvlném podruží sovětů. Mimo to by taková zpráva snižovala reputaci Československa, což je také trestné. Provinilci budou trestáni ne obyčejnými, nýbrž vojenskými soudy, které k tomu mají lepší "osobní a organizační prostředky" a také zvyk větších trestů.

2) Tresty za pokus útěku ze země budou zvýšeny až na pětadvacet let vězení. Ideologie za tím zdá se být tato: občan patří státu, je jeho majetkem, kdo uteče, rozkrádá státní majetek.

3) Přísnější režim ve věznicích bude zaveden. Jinými slovy, bude větší teror. Vězeň, který zahájí hladovou stávkou nebo na protest se zmrazí, porušuje disciplínu a "snaží se zmařit výkon oficiálního rozhodnutí" — jak krásně bylo řečeno. Bude za to zvlášť souzen. Jeho nový trest se připočítá k jeho trestu dosavadnímu. Za hladovku se počítá jeden další rok vězení. Kdyby snad někdo se zase chtěl z protestu upálit a náhodou to přežil, byl by zavřen, poněvadž se snažil zmařit výkon oficiální invaze.

4) Soukromý život bude čím dál tím příjemnější. Policie

bude mít právo zadržovat a ovírat dopisy. Mimo to policie bude podnikat domovní prohlídky podle vlastního uvážení, i v bytech občanů, kteří z ničeho nejsou obviněni.

5) Ty časy minuly, kdy obžalovaný si mohl vybrat obhájce. Nyní mu vláda sama ze svých zásob vybere obhájce. Taž vláda, která ho žaluje.

Jakýsi mechanismus nutká pražský rozhlas, aby opakoval stále stejná slova. Nad těmito přílohami k trestnímu zákoníku pražské radio se jako v transu vyslovilo, že "vycházejí z humanistického charakteru socialistické společnosti." Mnohem spíše však se zdá ze všeho známého vyplývat, že Československo se hodlá dostavit na konferenci ve stavu železně disciplinovaném, který odolá všem pokušením. V novinách je citován československý diplomat, který řekl: "Naše domácí situace konečně se usídlila tak, že můžeme opět zaujmout své místo v mezinárodní společnosti. Dříve bychom byli příliš zaujati svými domácími záležitostmi". Tak tedy Československo nemohlo dříve zaujmout své místo v mezinárodní společnosti, dokud se vnitřně neustálilo, dokud nezvýšilo tresty a dokud jeho policie nemohla ovírat a konfiskovat dopisy a libovolně konat prohlídky v domácnostech. Nynější Československo teprve tehdy se bude sblížovat s ostatními národy, až vypěstuje na sobě osiny. Pak teprve se sblížíme a k sobě se přitůlme.

Mnohem zajímavější, než co československý diplomat, čili mnohokrát prokadrovaný a vytrénovaný straník je ochoten říci, jsou hlasy, které vycházejí z československých novin a rozhlasu. Tyto sdělovací prostředky doprovázejí evropskou konferenci těmito poznámkami:

1) "My komunisté jsme důslednými bojovníky za mír, avšak věrni Leninovu učení ani na okamžik nezapomínáme, že mírové soužití je jed-

nou z forem třídního boje." K tomu naši vlastní poznámku: zda a k čemu Leninovo učení komunisty zavazuje — patří asi mezi státní tajemství. Trochu se to však podhaluje v druhé třetě československých sdělovacích prostředků:

2) Ofensivní stránka třídního boje je nejdůležitější. Musíme přenést zápas svých ideí na území nepřítelovo — tam, kde vládne potlačování a vykršování. Strategická převaha vědeckého komunismu rozhodne "poslední bitvu se silami kapitalismu."

V československém nynějším systému rozhlas ovšem nepronese ani slovo bez dovolení nebo bez příkazu. Z toho vyplývá, že nejvyšší autority v Československu, podřízené ještě vyšším autoritám sovětským, neočekávají ani nechtějí očekávat od evropské konference příležitost k projevu pokud možno v lidných a přátelských citů, nýbrž jdu tam potkat "nepřítele" a provádět "strategii". Divají se na konferenci jako na "poslední boj", v mírové koexistenci vidí příležitost, jak přenést to, čemu říkají třídní boj, "na území nepřítelovo" a povzbudit, rozdmýchat jej tam. Kdo projevy československých sdělovacích prostředků umí jinak vyložit, nechť tak učiní.

Továrny, závody . . .

Lounské dílny ČSD oslavily sto let své existence. V současné době se tam hlavně opravují nákladní vagony pro severočeský hnědouhelný revír. • V Praze se připravuje informační výstava o technickém rozvoji, racionalizaci a integraci československého strojírenství. • Automobilové závody v Mladé Boleslavi otevřely v neděli své brány veřejnosti. Rodinní příslušníci, příbuzní a známí zaměstnanců dostali příležitost si prohlédnout výrobu automobilů Škoda. • V Mongolsku byla dána do provozu už druhá cementárna, vybudovaná za přispění Československa. •

Zajímavosti ze světa

Velvyslanec David K. E. Bruce se v Pekingu ujal svého úřadu. • Newyorský starosta Lindsay, který je na návštěvě v Moskvě, hodlá promluvit se sovětskými představiteli o osudu židovských obyvatel SSSR, kteří chtějí emigrovat do Izraele. • Znovu jsou hlášeny boje mezi libanonskou armádou a příslušníky palestinských guerrillas, kteří se zdržují na libanonském území. • Mexiko propustilo 30 politických vězňů a Kuba souhlasila s poskytnutím jim politického azylu, jestliže vyslanecký rada US Lawrence bude únosci propuštěn. Je to další úspěch světového terorizmu. • Představitel Coptických křesťanů, kterých je celkem 22 miliónů a kteří žijí v Arabských zemích, přijel do Říma, aby pozval papeže k návštěvě arabského světa. • V USA se ozývají stále více hlasy pro obnovu trestu smrti, který byl před několika měsíci zrušen. • V Djakartě byla odhalena skupina zlodějů a pašeráků vzácných staroorientálních předmětů. • Ze slavného neapolského hřbitova bylo ukradeno vzácných antických předmětů za 850.000 dolarů. • V takzvaných lidovědemokratických zemích se vzrůstá obava ze skoro nevyhnutelné energetické krize, protože Sovětský svaz neustále snižuje dodávky plynu a surové ropy svým satelitům. • Velká Británie a Sovětský svaz zahájily jednání o vzájemném přímém leteckém spojení nadzvukovými letouny. • Ruská manželka Lee Oswalda, vraha presidenta Kennedyho, Marina, se znovu vdala a žije nedaleko Dallasu. • Kanadská vláda zrušila celní povinnost pro občany USA přijíždějící do Kanady. Žádá totéž od americké vlády. • Papež ustavil komisi, která se má důkladně zabývat studiem ženského světového hnutí. • Sovětská řízená střela, putující k Měsíci, Lunochod, se zřítila do Pacifiku. V SSSR se o tom, pochopitelně, nepsal. • Podle růžkumu veřejného mínění v Západním Německu, každá čtvrtá žena by chtěla raději být mužem, nežto každý dvanáctý muž by si přál být ženou, kdyby bylo na něm. • Americký kosmonaut Frank Borman, dnes prezident letecké společnosti Eastern Airlines, je na návštěvě v Moskvě. • Nový Zéland žaluje Francii u Mezinárodního soudního dvora v Haagu, že pokračuje v extensivních atomových pokusech v Tichomoří.

Nemůžete svým americkým přátelům vysvětlit, co to je žít v komunismu? Nejlépe je o tom poučíte, koupíte-li jim román

Zdena Salivarová SUMMER IN PRAGUE

Vyšel v předním newyorském nakladatelství HARPER & ROW, stojí (vázaný)

\$8.95 a dostanete jej v každém lepším knihkupectví nebo na adrese:

68 PUBLISHERS TORONTO,

Box 695, Postal Station "A",
Toronto, Ont., Canada

FERDINAND PEROUTKA o románu SUMMER IN PRAGUE napsal v Amerických Listech: . . . máme všechnu chuť ocenit její román jako nejvýznamnější románové dílo této doby."

Třikrát z domova ...

S obuškou na starce

K článku o úmrtí generála Pavla jsme dostali tyto řádky od čtenáře, jehož jméno, z pochopitelných důvodů, neuvádíme: "Byl tedy odvelen k nebeským batalionům bývalý velitel batalionu Dimitrov ve Španělsku, Pavel. Byl starý 64 let a zemřel na mozkovou mrtvici. Sotva jsem se to dozvěděl, vydal jsem se do Prahy. Pohřeb byl v osm hodin ráno. Šlo se tam 60 "španěláků", snad ještě víc a je smutné, že na nás, samé "dědky" k sedmdesátce, bývalé revolucionáře, přitáhla armáda policajtů, a samo sebou, civilní policie byla také pěkně zastoupena. I auta měli připravená. Přihodit se mohlo leccos. Pohřeb však byl tichý, ani slovo nepadlo, co by na rozloučenou. Jen na varhany hráli různé "španělské" a lidové písně a potom písně, vzniklé v koncentracích. Byli jsme všichni rádi, že to v klidu skončilo. Asi za týden jsem se pak dozvěděl, že tam však bylo šest kamarádů zatčeno ..."

Dolar kontra koruna

"Stále se u nás píše" — říká další dopis z domova, a "a v rozhlase mluví o devaluaci dolaru, ale, když bych jej chtěl koupit na nějaký zájezd, musím zaplatit 34 korun. Čedok organizuje zájezd i do Ameriky, ale cena je 45,290 korun bez obědů, kapesného a fakult. výletů. Povinný nákup 100 dolarů dělá 3,420 korun a je prý možnost nákupu dalších osmdesáti dolarů za 2,775 korun ... Jinak se zde stále vybírá na Vietnam, kdovi, komu ta pomoc nakonec připadne. I nanás důchodcích chtějí jedno procento z důchodu, že prý se tak usnesli ve svazu invalidů. Já na schůzi nebyl tak nevím, kdo to navrhl ani kdo to schválil."

Když cenzura zaspi

To, co máme, na to jsme si zvykli.

To, co nemáme, máme rádi.

To, co nemáme rádi, to máme.

A to, na co jsme si zvykli, máme neradi.

Příloha Rudého. Práva ze 17. března 1973

Odeslání všech zahraničních léků všem Vaším drahým i bez předpisu přesně a rychle zařídí

mag. farmacie z ČSR Olga Olešovská

75 LEMONWOOD DR. Apt. 203 ISLINGTON M9A 4L3,
ONT. CANADA. • TELEFON 248 1959.

Nyní k dostání: Magnetické náramky proti reumatismu.

Chcete

Poznat krásy Československa?

Pozvat své příbuzné do USA?

POSLAT TUZEXOVÉ POUKAZY RÝCHLE

A SPOLEHLIVĚ? BEZSTAROSTNĚ CESTOVAT

PO USA I JINÝCH ČÁSTECH SVĚTA?

OBRAŤTE SE PRO BEZPLATNÉ SLUŽBY

A INFORMACE NA

Gutleber Travel Agency, Inc.

110-01 Jamaica Avenue

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. 441-8700 (212)

Než se zvedne opona

Hovořit o tom, že nejen dvě atomové supervelmoci, ale i některé ostatní části světa začínají spolurozhodovat o jeho celkovém uspořádání — začíná být pomalu zbytečné. Jednání Brandta s Nixonem, i když nešlo o jednání, na jehož konci je již exaktní dokument, nýbrž spíše o něco jako řekněme dolad'ování houslí dříve, než se zvedne opona a začne předehra, bylo v Západním Německu v uplynulých dnech politickou otázkou číslo jedna.

Vidět všechny souvislosti této otázky znamená uvědomit si nejen trvalou přítomnost USA na různých kontinentech, ale nezapomínat i na to, že právě ve dnech Brandta s Nixonem pobytu v USA probíhala například v Bruselu evropská kontraverze o dalším sjednocení evropského hospodářství, v Bonnu pak byly dokončovány texty dvou nových dohod mezi NSR a Sovětským svazem o vědeckotechnické spolupráci a spolupráci v ochraně přírodního prostředí, obě smlouvy mají být podepsány na přelomu tohoto a příštího týdne, a že na veletrhu v Hannoveru například se objevila poprvé vládní delegace Čínské lidové republiky, naznačující mlhavé budoucí zakázky v konkurenci s delegací sovětskou, která se vyslovovala méně mlhavě o pravděpodobné koupi celé moderní ocelárny v NSR, při čemž obě delegace — čínská i sovětská — posílhalaly po zástupcích Japonska, kteří dávali také nepokrytě najevo svůj zájem o zintenzívnění japonsko-evropských hospodářských i politických kontaktů.

A tak tedy v pětiúhelníku amerických, sovětských, evropských, japonských a čínských zájmů se pohybovala podle názoru německých komentářů diskuse Nixonova a Brandta. Výsledek této diskuse potvrzující zaprvé americký zájem na užším evropském sjednocení, zadruhé přednost, kterou dávají USA spojenectví s Evropou před dojednáními s Sovětským svazem, za třetí zájem USA i Evropy na zladění politiky s Japonskem a konečně za čtvrté evropskou i americkou ochotu pokračovat v konstruktivní politice vůči Východu, to jest vůči Sovětskému svazu i Číně, byl všemi v německém parlamentu zastoupenými stranami přijat se zadostiučiněním. Nastávající návštěva Brežněva v Bonnu tak byla zbavena nebezpečné podoby klínu, který měl být vražen mezi NSR a její ostatní evropské i americké spojence a Brežněv se musí připravit na to, že kromě důstojného přivítání se mu dostane v Bonnu také otevřených a ne vždy zvlášť příjemných otázek — jaké že je vlastně jeho stanovisko k takto se měnícímu světu. Některé z těchto otázek, jak ukázal rozhovor

Brandta s Nixonem budou nepříjemně konkrétní. Například jak je to s dodržováním ducha a textu dohody o Berlíně, jak je to s nejasným sovětským stanoviskem vůči evropskému společenství, jak je to s materiálními i politickými zárukami, rozšířené ekonomické spolupráce Západu se Sovětským svazem.

Odpovědím se bude moci Brežněv těžko vyhnout už proto, že jeho v poslední době posílená pozice v moskevském politbyru koncentruje právě v jeho rukou zodpovědnost za sovětskou zahraniční politiku. Konsultace Brandta s Nixonem umožnila také dávat Brežněvovi v Bonnu nejen otázky, ale předložit mu i na jiné problémy meztím sladěné západní názory. Například o tom, že američtí i němečtí státníci si mnohé slibují od nastávající konference o evropské bezpečnosti a spolupráce a očekávají, že přinese — citujeme americko-německé komuniké — citelná zlepšení pro jednotlivce v Evropě a přispěje k překonání evropského rozpolcení.

Brežněv bude informován také o tom, že bez podstatného

sovětského příspěvku ke snížení zbrojení nedojde k výraznějšímu zmenšení americké vojenské presence v Evropě, a že musí Sovětský svaz perspektivně počítat s tím, nevynasnaží-li se řešit evropskou bezpečnost zásadně, že dříve či později bude vytvořen společný vojenský potenciál evropský a to nejen v rámci konvenčních sil. I těchto otázek se totiž rozhovor Brandta s Nixonem dotkl, i když jejich vyjasnění přinese zřejmě teprve pozdější doba.

Německé komentáře upozorňují také na to, že právě v otázkách evropské bezpečnosti dochází nejen k zladění zájmů mezi Evropou a USA, ale i mezi oběma těmito partnery a Čínou. Svět tedy není již dvoustranně rozdělen tak, jak se to snaží prezentovat moskevská či pražská propaganda, ale vícestranný, jeho zájmy jsou složitější a není to svět konfrontace, ale, i když komplikované, kooperace. Sovětská politika si to musí uvědomit, nechce-li se vystavit nebezpečí, že se dostane do izolace i od části svých vlastních spojenců, například v komunistickém hnutí.

M. Müller

Chicago vede ...

Asi čtyři desetiletí byl držitelem světového výškového rekordu jako nejvyšší budova světa palác Empire State Building v New Yorku. Je tomu sotva tři týdny, co tento primát přešel na dva newyorské mrakodrapy, které patří Světovému středisku. Ale od čtvrtka 3. května přechází výškový rekord definitivně pryč z New Yorku. Nyní se jím bude vychloubat Chicago, kde ve čtvrtek dopoledne dělníci umístili konečný ocelový nosník na vrchol mrakodrapu společnosti Sears, Roebuck and Company. V budově, vysoké 483 metry, je 110 poschodí se sty a sty kancelářemi, které všechny zaplní firma sama. Společnost Sears Roebuck je specializovaná na poštovní obchody podle katalogu, který je v amerických domácnostech asi takovou každoroční samozřejmostí jako kalendář. Na stavbě mrakodrapu, který bude o 33 metry vyšší než Světové obchodní středisko a o 66 metrů vyšší než Empire State Building v New Yorku, pracuje od začátku stavby v roce 1969 průměrně 1600 dělníků denně. Ti na konstrukci spotřebovali 76.000 tun ocele. Konečná cena projektu dosáhne částky 150ti milionů dolarů.

Na ocelový nosník, jímž se konstrukce mrakodrapu dovršila, se podepsalo všech 12.000 zaměstnanců firmy Sears a Roebuck a poslední podpis připojil chicagský sta-

rosta Daley, který byl na "glajchu" pozván jako reprezentant města. Daley poděkoval zakladateli firmy, že si v roce 1887 zvolil Chicago za sídlo svého tehdy malého obchodu a vedoucím společnosti poděkoval za věrnost — kterou městu zachovávají.

Když byl po jeho projevu nosník transportován do výše 483 metru, trio tří stavebních dělníků v přílbách zanotovalo písničku, kterou k tomu účelu složili a co se jejich uměleckého projevu týče, doufáme, že jsou lepší stavaři než zpěváci. Jako každá glajcha, i ta chicagská končila občerstvením a pití pitky a jako velmi mnohá glajcha, i ta chicagská končila spory mezi stavaři, kdo má na konstrukci větší podíl a zásluhu, zda betonáři nebo zedníci či oceláři. Konečný soud nebyl pronesen, protože rozprava mezi dělníky se do té míry rozhněvala, že musila zakročit policie a po příjezdu 35tého strážníka televise přenos slavnosti zastavila. Ale to nic, i taková příhoda patří k věci a necht' má kdokoli jakoukoli zásluhu, Chicago má nejvyšší budovu světa.

Hledáme

krajany Kyjovského kraje, obeznámené s folklórem Kyjovského lidu. Pište na adresu: Williard J. Hoyt, 1209 Rt 9, Castleton, N. Y. 12033

Kde vzít chlup?

Milan Schulz

Různí státní a straničtí činitelé v Československu vyslovují v poslední době často a zlehka slova chvály na "pozitivní vývoj" v oblasti umění a kultury. Prohlásil to — jak se říká — sám "nejvyšší" na setkání členů předsednictev nově ustavených uměleckých svazů s představiteli strany a vlády. Předtím vyslovil toto hodnocení na aktivu pracovníků kultury a umění jeden z normálních ústředních tajemníků. A po nich, jak to bývá, opakují ono zjištění doslova či v mírné obměně sekretáři krajští, okresní a ještě nižší, jakož i jimi pověřeni referenti. Ale spoň stranická obec — a k ní přidružená tělesa — mají nabytý dojem, že konečně, po pěti letech, dochází k obratu také na úseku, který byl předtím mnohokrát prohlášen za nejobtížnější, neboť "nejvíce zasažený" všemi možnými hříchy — na úseku kulturním a uměleckém. Vytvořit takový dojem v obecných zjištěních je ovšem jedna, a to ta snadnější věc. Doložit "dosažené pozitivní výsledky" konkrétními údaji je už daleko obtížnější. Protože — kde vzít chlup na holé dlani? — jak říkali už moudří praotecové.

Jan Fojtík, vyvažující obezřetné slova o kladném vývoji stálými poukazy na "dosud trvající nedostatky" a "další úkoly, které před námi ještě stojí", upozornil už zmíněný aktiv například právem na to, že by nebylo nejužitečnější srovnávat, kolik členů měly umělecké svazy před lednem, v roce 1968 a dnes. Nedodal už ovšem, že by bylo napaak velice užitečné si všimnout jmenovitě — kdo je a není členem organizací, které se vydávají za představitel československé kultury. Že v této reprezentativnosti (či v jejím nedostatku) spočívá zakopaný pes, dokázal nejlépe nový Svaz českých spisovatelů, který nezačal co do kvality příliš šťastně a pokládal proto za nutné oznámit přijetí dalších deseti nových členů celými jmény, aby bylo jako vidět, že se do svazu dostal aspoň někdo se známějším jménem. A to jsou dnešní spisovatelští funkcionáři oficiálně a veřejně chváleni za to, že to ze všech svazů dělají nejlépe. Ovšem zase: co do tvorby —

skutek utek. Letos byla v literatuře udělena jediná státní cena, a to za zcela průměrnou sbírku veršů autora střední generace, který se hned od začátku takzvané konsolidace přihlásil k novému režimu. Byla to tedy cena spisů za postoj, než za literaturu. Jinak povolání soudci — kteří jistě pilně špendlíčkem hrabali — nenašli nic, co by bylo hodno ocenění. Jejich soud potvrdil i slovenský kolega, který napsal do slovenského literárního měsíčníku hodnocení loňského roku ve slovenské próze. Konstatoval naprostou "nepřítomnost střední a starší prozaické generace", "malou" žánrovou diferencovanost, "tenký proud povídek, jímž teče současný literární vývoj". "A to je všechno" — řekl on. A dodal: "Začínající autoři nesli loni celou tíhu prozaického vývoje".

Nejinak tomu bylo v literatuře dramatické. Citovali jsme už před časem výroky uměleckého ředitele karlovarského divadla, který rovnou prohlásil, že — "současní autoři nepiší". Zešířila se při podobném hodnocení rozpřáhl jeho kolega z pražského Divadla Na Vinohradech a oznámil, že oslavy "vítězného února" vyvolaly v život čilou snahu, vznikly prý původní hry a dramatizace úspěšných románů. Pak ovšem přišlo na čísla a ředitel vypočítal celkem dvě hry autorů zcela neznámých jmen a také zcela nepatrného ohlasu a k tomu dva zdramatizované romány autorů známějších, ale s chlašem přibližně stejným. A letošní nakladatelské plány vypadají co do původní literatury podobně; však také nedošly na nejvyšších místech pochvaly. Ovšem nejvyšší místa se nemohou divit. Jejich úřední pojetí únosné literatury a hlavně únosných autorských jmen je tak omezené, že na inspiraci a chuti k vážnému spisování věru nepřidá. Smutným dokladem marné snahy vymazat z české literatury některá jména, která do ní tím či oním způsobem — alespoň pro nejbližší historii — patří — je nedávno vydaný Malý encyklopedický slovník. Technicky a vzhledově (ve srovnání s dnešní běžnou

světovou úrovní) ostudně vydaná kniha bv se mohla stát předmětem společenské zábavy na téma: Kdo uhádne, kdo tam je a kdo tam není; kdyby ta komika nebyla hloupá a tristní. Cenzor — ať už z jakéhokoli úřadu — v tiráži samozřejmě podepsán není. Ale rozhodl, že například Josef Škvorecký neexistuje a neexistoval, kterýžto osud přisoudil i Ludvíku Aškenazymu, Arnoštu Lustigovi, Ladislavu Mňačkovi, (dnes už žel zemřelému) Vratislavu Blažkovi a mnoha dalším, kteří dnes shodou okolností nebydlí na československém území. A z těch, kteří tam bydlí, jich také celou řadu vynechal, a když už nevynechal, tak alespoň v seznamu jejich prací škrtl ty vskutku podstatné.

Kdo ví? Možná, se v literárním zázemí skutečně děje něco kladného. Snad se oprav-

(Dokončení z 1 strany)

hlásil doslova, jako argument, že "ztěží může správně vyslovit jméno hlavního města této země"! Nevíme o pravdu, co si máme o "argumentu" a kvalifikaci tohoto zákonodárce myslet. Je snad vinou této napadené země, že pan representant není schopen vyslovit jméno jejího hlavního města? Nebo jeho neschopnost vyslovení souvisí se schopností jeho vlastní?

Co si můžeme také myslet o prohlášení dalšího člena Do-

mu Representantů, který také prohlásil před hlasováním o bombardování: "Myslel jsem, že válka byla skončena, proč tedy ještě shazujeme bomby"? Odpověděl mu zástupce vlády, že válka v Ázii nebude ukončena do té doby, dokud nebude dodržována mírová dohoda z Paříže, a že bombardování může jedinec zabránit okupaci Kambodže nepřitelem, což by přímo souviselo s chročením Jižního Vietnamu, na jehož obranu obětovala Amerika 45,000 životů.

Uvedli jsme tyto dva konkrétní příklady pouze proto, abychom zaprvé doložili, jak politicky "vyzbrojeni" jsou na jednání s nepřitelem někteří američtí političtí představitelé, a zadruhé pak, abychom také upozornili, na — díky podobným prohlášením, obtížnou situaci prezidentovu na poli zahraniční politiky.

Dary na tiskový fond Amerických Listů

Československá Dobroč.	J. Tomanek, NY	5.00	Jerry Vladyka, PA	5.50
Spoz., Winfield	Pudich-Soukup, LIC	4.00	Mila Váša, NJ	3.00
K uctění památky	M. Zlamal, Canada	6.00	A. Herman, M. D., PA ..	4.00
zesnulé manželky pan	John Petlička, NY	1.00	Dr. Miloš Bil, NY	3.00
Wm. Supina, NY	Mrs. A. Vorlíček, NJ	1.00	W. A. Janos, LIC	4.00
10.00	Rud. Bílek, Bx	4.00	Jos. Chruma, NY	1.00
J. Vondřejš, Canada....	Fr. Hynčík, OH	2.00	Mrs. B. Jakubec, NJ	3.00
3.00	J. Polanka, OH	4.00	Mrs. M. Jeřábek, Bx....	1.00
E. Vystrčil, Canada	Mrs. L. Hlavsa, ME	1.00	Jos. Kmoch, NYC	4.00
1.00	Lad. Burda, NY	2.00	Mrs. J. Chapin, D. C. ..	4.00
Jan Babička, CA	St. Adamus, NB	2.00	Wm F. Kalaš, NY	4.00
4.00	Al. Zatecký, NY	4.00	Lado Kmoch, CA	1.00
Vlad. Česak, CA	Dr. E. F. Kosinka, Can. ..	2.90	F. Kadeřábek, MI.	2.00
Albert Vožek, NY	Jos. Větrovec, NY	4.00	S. J. Keller, LIC	4.00
2.00	Mrs. Mary Weiss, LIC ..	3.00	Jiřina Kowalyk, NY	2.00
Ant. Zeman, WA	Zd. Ciner, CT	1.00	Charles J. Honig, M. D., NY..	4.00
4.00	Fr. Poskočil, NY	5.00	J. Škvorecký, Canada ..	1.93
Ch. Burian, IL	I. Hubert, Canada	3.00	F. J. Hejny, MD	1.00
4.00	Jiří Mrzena, LIC	4.00	O. Haselman, Argentina ..	6.40
Dušan Bartík, OH	O. Šebek, Canada	1.00	J. Kučera, CA	2.00
2.00	L. Rychtera, OH	1.00	Frank Kotek, NJ	2.00
Aug. Brus, LIC	Jos. Resler, NY	1.00	Jos. M. Machu, IL	4.00
2.00	Lib. Růžička, MN	4.00	Vlad. Měsíček, NY	4.00
Mrs. B. Brehm, NY	Ing. E. Podrabinsky	1.00	Mir. Kovalčík, CA	2.00
4.00	Rud. Kňákal, Bx	4.00	Mrs. P. Janečka, IL	4.00
Čtenářka z PA	Frank Straka, NY	4.00	George Král, NJ	10.00
4.00	Rud. Grospic, OH	2.00	Hana Bohuslav, R. I. ...	4.00
K. Šnajberk, CA	Mrs. Mary Janotta, NJ ..	2.00	Vincent Křenek, NY....	2.00
4.00	M. Ungvarsky, NJ	1.00	Louis Kos, MI	1.00
Boris Rajek, CA	Vaclav Čihák, NYC	1.00	Jos. Mrlik, NY	1.00
1.00	Jos. Kosík, WI	1.00	J. Padr, NY	4.00
Jos. Šafus, IL	W. Kesner, NY	1.00	Otto Novotný, NY	1.00
4.00	Mrs. B. Weber, LIC	1.00	Mrs. Mary Pekař, PA ..	1.00
M. Štika, CA	Capt. J. J. Kasanda, Can. ..	2.90	George Petlaň, LIC ..	4.00
4.00	K. Pondělíček, MI	4.00	Edward Minar, FL	4.00
J. Oravec, N. M.	O. Cejka, ID	1.00	Mrs. B. Nedved, NY	4.00
5.00	Mrs. H. DeDube, NY	2.00	Jan Ryšavý, NY	2.00
Wl. A. Černý, Canada ..	A. Barga, NY	2.00	Frank Rosecky, WI	2.00
2.00	Martin Duda, Bx	1.00	Erika Vitner, NJ	2.00
J. G. Janoušek, Canada ..	Mrs. R. Kumanová, NJ ..	4.00	Mrs. Jul. Toman, NYC ..	2.00
2.00	Mrs. F. Šimerda, NY ..	2.00	Pavel Suchánek, NJ ..	5.00
Zdenek Tvrďý, Berlín ..	J. Jedlička, LIC	4.00	M. Hrabík, OH	3.00
1.00	Mrs. M. Mrzilek, NY ..	2.00	Hynek Wachtl, NYC	1.00
Ch. Menšík, NY	Zdenek Skála, CT	1.00	F. Trunečka, M. D., NJ ..	4.00
5.00	Mrs. A. Macoun, FL	2.00	J. Sitar, MA	4.00
J. Formánek, MI	Jos. Burc, MD	2.00	Mary Šibrava, PA	4.00
6.00	L. Dopita, OR	4.00	Dr. Vrat. Zbuzek, NYC ..	6.00
A. Filipi, NYC	F. Dvořák, MA	4.00	V. Straňák, LIC	1.00
10.00	Pavel Potocký, CO	1.00	A. Zemene, MI	5.00
Jar. Amler, CT	Steve Farkas, MI	.50	M. J. Konečný, Canada ..	3.00
4.00	B. Bouček, Canada	1.91	B. Zázvorka, NY	2.00
Rev. F. D. Svoboda, NY ..	V. Boubínová, MN	1.00	Jan Hecko, NY	1.00
6.00	Jar. Hanuš, NY	2.00	Jos. Vincibr, WI	3.00
A. V. Veselý, IL	Jan Stodola, Canada	1.00	Štefan Pagáč, NY	4.00
1.00	Oldřich Bartásek, NY..	4.00	Karel Polanka, WV	2.00
J. Calek, IL	Martin Halíček, NJ	1.00		
1.00	Jan Turek, CA	1.00		
Rudy Andrie, LIC	Rud. Hubata, NY	5.00		
2.00	Em. Pekárek, OH	4.00		
Mrs. E. L. Butler, NY..	Mrs. M. Hadraba, CA..	4.00		
4.00	A. Vencelides, D.C.	1.00		
V. Seibert, NY	L. Hintnaus, CA	2.00		
2.00				
E. Prokůpek, NY				
5.00				
Mrs. F. Dastich, LIC....				
1.00				
Jan K. Jirků, CT				
10.00				
John Krebner, LIC				
2.00				
F. Jirsa, OH				
10.00				
Zd. Kříž, NJ				
2.00				
Jerry Kokoska, AR				
4.00				
Mary Motejzík, LIC				
4.00				
Dr. Jos. Němec, NJ				
2.00				
J. Kocik, NY				
4.00				
L. Horník, NV				
4.00				
Maria Vaiser, NY				
5.00				
Stan. Tax, NJ				
5.00				
Konrad Machalek, NY ..				
2.00				
Jan Pleticha, IL				
4.00				
Paul V. A. Podhora, NY ..				
1.00				
Jar. Mališka, FL				
4.00				
Rev. Alois Vyoral, NY ..				
4.00				
Mrs. Jana Wagner, NJ ..				
4.00				
Jan Jedlička, Canada ...				
3.00				
Jar. Plocek, Canada				
3.00				
M. Zubatý, OH				
3.00				
M. Sedlak, GA				
4.00				
A. Kadleček, Canada....				
1.00				
VI. Macek, Canada				
1.50				
K. J. Kozmin, Canada ..				
3.00				
Ch. Vyterna, NY				
4.00				
Paul Voyt, CA				
1.00				

MACHINISTS

Operate a variety of machine tools such as Drills, Grinders, Lathes and Milling Machines. Perform all operations necessary to repair, modify toolholders. Use precision measuring instruments to inspect parts.

Brand new facility. Full company benefits as well as excellent working conditions. Saturday appointment available.

Call or apply in person.

394-1212

GENERAL ELECTRIC

CARBOLOY SYSTEMS DEPARTMENT

1500 Hicks Rd. — Rolling Meadows Illinois

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

Upřímně všem dárcům za tuto podporu děkujeme,

Red. a vyd. Amer. Listů

NUTNOST PŘIPRAVENOSTI

Vládní návrh amerického vojenského rozpočtu, o němž nyní uvažuje Kongres, obsahuje mimo jiné položku 38 milionů dolarů na zahájení stavby dvou nových radarových sítí určených k tomu, aby zachytily balistické střely odpálené z území sovětského bloku nebo ze sovětských ponorek. A Elliot Richardson — až do nedávna ministr obrany, nyní ministr spravedlnosti — poslal také Kongresu tak zvanou zprávu o obranné kapacitě, ve které jedna pasáž obsahuje vysvětlení, proč je nových radarových sítí třeba. Tato zpráva i návrh rozpočtu skýtají zajímavý pohled na vývoj vojenské technologie v posledních letech na úseku obrany před balistickými střelami s nukleární náloží. Hlídkování původně obstarávaly radarové stanice umístěné na Aljašce, v Grónsku a v Británii. Byly s to zachytit sovětské střely, jakmile by se objevily nad obzorem v oblasti severního pólu. Doplňovaly je radarové stanice na území Spojených států — schopné dohlédnout i za horizont; tomu slouží přístroje citlivé na paprsky, které se odráží od objektu za horizontem a pak ještě od ionosféry v nadzemském prostoru. A dále tuto síť doplňovaly radarové stanice na pobřeží Spojených států, jejichž paprsky hlídkovaly, a bychom tak řekli na mořích a byly by zachytily střely odpálené z ponorek. Hovoříme o tomto systému v minulém čase, přestože snad ještě stojí a funguje. Ale ministr Richardson ve zmíněné zprávě jasně naznačil, že pokrok

v americké vojenské technologii nedávno umožnil, aby poplachové stanice byly vyvedeny ze zemského povrchu do nadzemského prostoru; dnes prostě obíhají zeměkouli — respektive stojí nad jedním místem zeměkoule v synchronisovaných orbitách — jako umělé oběžnice. Jsou vybaveny infračervenými detektory — přístroji, mezi jejichž klíčové součástky patří chlazené polovodiče a které jsou citlivé na tepelné paprsky; zachytí plamen, který šlehá z rakety (tedy z balistické nebo řízené střely), když je odpalována ať už z povrchové rampy, nebo z podzemní rampy, nebo z ponorky. Poplachová stanice v nadzemském prostoru s detektorem, který zachytí nepřátelskou střelu při odpalování, je ovšem mnohem pohodovější než poplachová stanice na zemském povrchu s radarem — který zachytí nepřátelskou střelu, až když vzlétne nad obzor a každá minuta představuje cenný čas zejména na amerických leteckých základnách, na které by se nepochybně zaměřily balistické střely odpalované ze sovětských ponorek, a ze kterých by předtím, než střely dopadnou, měl vzlétnout co možno největší počet strategických bombardérů (což jsou dnes letadla typu B-52 a jednou možná budou letadla typu B1.) Jestliže poplachové stanice v umělých oběžnicích tak dobře fungují — státní tajemník letectva Robert Seamans o nich řekl, že jsou "pozoruhodně spolehlivé" — proč se mají stavět dvě nové sítě povrchových radarových stanic, které by

stály nejméně 38 milionů dolarů, jak jsme se zmínili na začátku. To se stalo, jak tomu v Americe bývá, předmětem sporu. Některé organizace, jako například sdružení pro kontrolu zbrojení nebo federace amerických vědců, podrobují vládní návrh vojenského rozpočtu na příští rok ostré kritice.

Newyorské Times otiskují článek svého washingtonského dopisovatele Johna Finneyho, podle něhož nejmenovaní úředníci ministerstva obrany vyjadřují názor, že nové sítě radarových stanic se mají stavět proto, aby byla práce pro podniky, které se specializovaly na výrobu radarů a které nemají nové vládní zakázky od chvíle, co se Washington a Moskva dohodly na omezení systému obranných protistřel. Zatím činitelé ministerstva obrany na kritické otázky odpovídají, že radarových sítí je prostě třeba, aby se ještě spolehlivěji zaručilo, že americký obranný systém bude včas varován, kdyby Sovětský svaz vypustil balistické střely, zejména střely z ponorek. Je však možno očekávat, že odborníci ještě vysvětlí, rozvedou a doplní.

Hanuš Hejný, N. Y.

Na ochranu historických památek

je zaměřeno družstvo Stavba v Prešově. Jeho nejvýznamnější současnou akcí je oprava Spišského hradu, která si vyžádá nákladu 28 milionů korun a potrvá až do roku 1980.

Krajanský oznamovateľ

Navštívte-li Švýcarsko, zastavte se v hotelu BELLEVUE,

Wollerau 25 km od Curychu směrem na Chur — s výhledem na curyšské jezero a vrcholky Alp. K návštěvě restaurace, dancingu, baru a hotelu zve

rodina Vojáčkova, (tel. 01-76 02 33).

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí ANTONÍN ZETEK, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 025-32 53 08

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. Pisoft, společník fy: AUTO WEISS, Altstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

GALERIE AKTUELL

s kvalitními originály, kresbami, grafikou a vzácnými rytinami starých mistrů má sídlo v Göteborgu, Švédsko, majitel JOSEF KAPLAN, tel. 27 79 84 (Organisování výstav po celé Evropě).

Přes UNIONFUNK

v Zürichu seženete českého taxikáře, znalého místních poměrů, památek a vůbec všeho zajímavého.

Volejte 01-47 30 47 a žádejte pana IVANA MÁDRA.

Garage Jana Hofmann,

6908 HEDINGEN, AFFOLTERNSTRASSE 12. — Tel: 01/99 63 23: nová auta všech značek • odtahová služba • nízká hodinová sazba pro opravy pneumatik se slevou.

Architekt Jan Dratva Dipl. Ing.

otevřel po obdržení švýcarské licence projekční atelier. Zajistí: architektonické studie, kompletní projektovou dokumentaci, stavební povolení, financování a provedení staveb. Adresa: Döltshilhalde 45, 8055 Zürich, tel.: 01/35 10 48.

České řeznictví a uzenářství ve Švýcarsku

Debrecinku, turistický, šunkový a šumavský salám, moravské a špišské klobásy, špekáčky, "utopence", jaternice, jelítka, tlačenuk jatrovou, českou, ostrou s česnekem a superostrou s paprikou, pražskou šunku, maso všeho druhu a mnoho dalšího řeznického zboží dodá

VÁCLAV ČERNÝ, Sonnenbergstrasse 13, 5400 Ennetbaden, tel. 056-65 731.

KNIHY

všech čs. exilových nakladatelství dodává:

Oskar Krause, CH-8307 EFFRETIKON, Rebenstr. 2

Privat Galerie ve Švýcarsku

vystavuje díla předních exilových výtvarníků — sjednejte návštěvu. Telefon — 052/324176 — Švýcarsko

K pátému výročí

přepadení naší vlasti armádami Varšavského paktu

vydává nová edice ARTES

svoji první gramofonovou desku

PÍSNÍČKY ROKU 1968

Na této velké dlouhohrající desce je shromážděno 13 protestsongů a písniček z osudného roku, kterými autoři a interpreti vyjádřili citlivě i s humorem náladu celého národa. Vedle písniček, které se na krátký čas objevily na deskách (Krysař; Modlitba pro Mariu aj.) jsou i unikátní nahrávky, které již nesměly přijít na veřejnost (Běž domů, Ivane; Kdo je vrah; Je jenom jedna jediná; Držet hubu, držet krok . . .).

Deska vychází v perfektní kvalitě a profesionální úpravě, ale jen v omezeném nákladu. Můžete si ji objednat již nyní na adrese:

Miroslav Jirků, Im Isengrind 12, 8046 Zürich
tel. 01-57 13 03.

Radí se, radí,

nic vymyslet nemohou, jako v té lidové pohádce. Už zase se v Praze, tentokrát ve staroslavném Karolinu, sešli na konferenci pracovníci společenskovedních fakult Karlovy university. Člen ÚV KSČ a rektor university Karlovy profesor B. Švestka pronesl zahajovací projev o úloze věd při výstavbě socialismu. Pod pojmem věd jsou ovšem myšleny vědy neexaktní, novodobé, jak dokládají další referáty jichž bylo celkem na padesát: k teoretickým východiskům socialistické revoluce v Československu, k některým státoprávním aspektům únorového vítězství pracujícího lidu, k plánování a řízení ekonomických procesů. Konference měla hlavně "ověřit došavadní výsledky vědecké

Bratislava v Praze

Po výstavě Praha včera — dnes a zítra, která se konala v Bratislavě, bude nyní v Praze výstava Bratislava — hlavní město Slovenské socialistické republiky. Z uměleckých a historických památek se představí Pražanům krásy a pamětihodnosti města na Dunaji. Mezi 400 exponáty nejvíce zaujmou řemeslnické výtvořiny minulých století, zejména ukázky gotického umění.

práce kateder a dát jim nové podněty pro pedagogicko-vědeckou činnost." Inu, předitelávat lidi, jejich přirozenost, je těžké; a ukovat ze lži pravdu je nemožné.

SPORT

I. fotbalová liga měla na programu utkání 23. kola. Výsledky: Slávia Praha-Hradec Králové 2:1, Spartak Trnava-Zbrojovka Brno 3:1, Lok. Košice-Slovan Bratislava 3:0, Sklounion Teplice — Sparta Praha — 1:0, Škoda Plzeň-Baník Ostrava 1:1, Třinec-VSS Košice 1:1. Nitra-Prešov 1:1. Ve 24. kole hráli: Sparta-Trnava 2:1, Dukla-Hradec 3:1, Žilina-Teplice 1:0, Ostrava-L. Košice 1:1, Prešov-Slavia 1:0, VSS Košice-Nitra 1:1 a Slovan-Třinec 2:0. Tabulku vede Tatran Prešov se 30 body, následován VSS Košicemi s 28 body.

Nerozhodný výsledek 1:1 — který čs. fotbaloví reprezentanti vybojovali minulý týden v Kodani v zápase s mužstvem Dánska, zařadil čs. družstvo na 2. místo 8. kvalifikační skupiny pro světový šampionát v roce 1974 v Západním Německu. V kvalifikační skupině je kromě ČSSR a Dánska Skotsko, které dvěma vítězstvími nad Dánským skupinu se 4 body vede. (Do konce kvalifikace je třeba ještě sehrát tři zápasy: ČSSR — Dánsko, 6. června, Skotsko — ČSSR, 26. září, a ČSSR — Skotsko, 17. října. Na šampionát do Záp. Německa postoupí vítěz skupiny.)

Do úspěšného startu vstoupila profesionální severoamerická fotbalová liga NASL, když 1. kolo sledoval rekordní počet diváků. Na utkání Dallas Tornado — Toronto Metros, 2:1, jich přišlo přes devatenáct tisíc, Miami Toros — Montreal Olympique, 0:2 skoro 13 tisíc, New York Cosmos — Rochester, 1:0 přes devět tisíc a St. Louis Stars — Philadelphia Atoms skoro sedm tisíc. (Pro srovnání: v Československu, kde je fotbal sportem číslo jedna, byla ve 22. kole největší návštěva, 8.000, na pražském derby Sparta — Dukla; na ostatních zápasech se návštěva pohybovala mezi dvěma a čtyřmi tisíci diváky.) Soutěž NASL pokračuje 19. května utkáními St. Louis — Atlanta, Dallas — Philadelphia, v neděli Toronto — Montreal a v úterý 22. května Montreal — Philadelphia. New York Cosmos sehrá 20. května na Hofstra stadionu exhibiční zápas s druhým nejlepším celkem Irské ligy — Finn Harps. Začátek ve tři hodiny odpoledne.

Čs. svaz ledního hokeje vede jednání o utkáních čs. reprezentačního mužstva s profesionálními celky kanadsko-

Reverend Jan Kučera zemřel

Z Prahy nám došla smutná zpráva: po dlouhé, těžké nemoci tam zemřel českobratrský evangelický farář ve výslužbě, Jan Kučera, ve věku 79 let.

Tato zvěst jistě zarmoutí mnohé jeho přátele zde v USA. Rev. Kučera byl široce znám v této zemi. Studoval teologii na Union Theol. Seminary v New Yorku. Mluvil dobře anglicky a ovládal sedm dalších jazyků. Jeden čas byl pastorem české presbyteriánské církve v Pittsburghu, avšak po vzniku první republiky vrátil se do Čech. Byl výmluvným kazatelem, měl milou osobnost, zaváděl praktické americké církevní metody a tak s pomocí boží opravil a obživil zanedbané kostely. Konečně měl církev o čtyřech tisících členů, kam patřil i TGM s rodinou.

Rev. Kučera byl smělý a věrný křesťan. Když Hitler posílal Židy do koncentráků, apež nepozdvihl hlasu na jejich obrodu, rev. Kučera se jich zastal. Na jednom shromáždění řekl, věda, že jsou přítomni i špiclové: "Jsme dnes počtáni návštěvou našich židovských přátel. Vítáme je srdečně mezi námi. Všichni věříme v jednoho Boha. Jak vidíme, oni musejí nosit žlutou stužku kolem ramen na rozkaz nacistů. Ale pamatujme, kdyby dnes Ježíš chodil po Zemi, také on by nosil žlutou stužku na ramenu..." Před několika lety navštívil rev. Kučera dvakrát i nás. Rádi jsme jej slyšeli kázat slovo Boží v newyorském chrámu Jana Husa. Kázal i jinde po Americe. Slyšeli jsme ho i ve velkém Moravian chrámu, v koleji, a autor této vzpomínky ho představil i v baptistickém kostele. Všude ho rádi slyšeli. Čest jeho památce.

Andrej P. Slabey

Z ČINNOSTI NAŠICH KRAJANŮ

Veřejné cvičení Sokola New York

Podle staré sokolské tradice pořádá i Sokol New York každoročně přehledku výsledků svého výchovného snažení. Od nejmenšího žactva může na ní soudné obecnostvo sledovat, jak se pracovní metody mění s postupujícím tělesným, duševním i emocionálním vývojem dítěte v dospělého člověka. Uvidí, jak hravé způsoby jsou nahražovány závoděním a nakonec záměrným úsilím cvičence o zlepšení zdraví a výkonnosti. — Letošní veřejné cvičení bude v sobotu 9. června o 6. hodině večerní v sokolovně 420 Východní 71. ulice na Manhattanu.

Z české Nebrasky

KURSY ČEŠTINY

V Nebrasce jsme zahájili akci pro uvedení češtiny do Public schools. Nutno však také mít dostatek učitelů, kteří by se ujali této tak významné práce. University of Nebraska v Lincoln plánuje v rámci letního semestru večerní kurs české řeči (konverzace, folkloru, písnička) pro naše učitele i jiné zájemce. Kurs trvá od 12. června do 13. července (v úterý, čtvrtek a pátek vždy večer od 6:30). Instruktorem je dr. Kučera. Informace: Extension Division, University of Nebraska, Nebraska Hall, City Campus, Lincoln, NE.

— Kučera

ČESKÝ KLUB V LINCOLN

Český klub v Lincoln zahájil svou činnost, a věříme, že jeho vedení bude s obětavostí připravovat akce pro oživení české řeči i v tomto hlavním městě Nebrasky, kde žijí stovky českých rodin. Presidentem klubu je Jakub Hamsa, 3201 Dudley, Lincoln. Pomozte mu, staňte se členy tohoto klubu.

— Kuč.

AMERIKO, AMERIKO...

ZNOVU DO KOSMU

Když dva dělají totéž, není to totéž. Rusové to dokázali zrovna nedávno. Vystřelili kosmickou laboratoř, na kterou měli později ve vesmíru přesednout kosmonauti a nějaký čas tam žít a pracovat. Pokus se nepovedl, něco nebylo v pořádku s laboratoří, takže k odstartování astronautů ani nedošlo. Celý podnik byl naplánován krátce před podobným pokusem Američanů, a jeho hlavním úkolem mělo být: zastínit americký projekt.

Pokusy se činí proto, aby se něco vyzkoušelo a pokusy občas nevýjdou. Jestliže říkáme, že když dva dělají totéž, není to totéž, minime nikoliv, úspěch či neúspěch pokusu, nýbrž otevřenost nebo naopak tajemnost, která takové pokusy doprovází. Sověti obestřeli i tentokrát, jako vždycky, plánované kosmické setkání spoustou závojů, které odborníkům po celém světě sice nic neutajily, které však měly ponechat v očekávání nového ruského vítězství obyvatelstvo Sovět.

americké hokejové ligy NHL Buffalo Sabres a Toronto Maple Leaves v září na americkém kontinentu s přírodními odvetnými zápasy v Československu.

Předsednictvo mezinárodní lyžařské federace FIS rozhodlo na svém zasedání v Zürichu uspořádat závěrečnou utkání Světového poháru lyžařů v Československu ve Vysokých Tatrách. Závody budou v březnu příštího roku.

—pza—

ského svazu a zemí přilehlých. A jelikož se podnik nepovedl, závoje pomohly zamaskovat neúspěch. Po neúspěchu sověti prohlásili, že beztak nechtěli uskutečnit žádné kosmické spojení dvou těles a přestup kosmonautů z jednoho do druhého, ale jenom zkušební let laboratoře. Věř tomu, kdo chce...

Přesně opačně si vedou Američané. Americký kosmický program je plánován dlouho dopředu, a všechny jeho části jsou jako otevřená kniha. Veřejnost má možnost sledovat, a také sleduje, každou jednotlivou fázi programu.

Nic se netají. A v tom je pravděpodobně samotný základ jeho úspěchu a všestranné popularity. 14 května, jak se dávno napřed vědělo, bude vystřelena do vesmíru kosmická laboratoř Skylab, a den na to odlétá na raketě Saturn 1-B tříčlenná posádka, která později spojí obě kosmická tělesa, přestoupí na Skylab a zůstane ve vesmíru asi 28 dní. Bude provádět různé experimenty.

Astronauti jsou v tomto případě, jak se rovněž vědělo dlehu napřed, Charles Conrad Jr. zvaný Pete, Paul J. Weitz a Joseph P. Kerwin. Proti svým předchůdcům budou mít ve Skylabu hodně pohodlí. Nebudou mít ani složitý oděv, alespoň ne po dobu činnosti uvnitř kabiny, a budou mít také víc prostoru na odpočinek i práci. Jednou týdně se budou moci dokonce osprchovat — hotový kosmický luxus. Poštelevat budou v březnu příštího roku.

V tomto ohledu si mohou připadat jako námořníci.

Účelem jejich letu jsou početné vědecké pokusy. Kerwin je první doktor medicíny, který se jich účastní. Jeho povinností je zkoumat vliv vesmírného letu na lidské tělo a jiné organismy. Jeho kolegové mají podobné úkoly každý ve svém vlastním oboru.

Skylab bude využívat sluneční energie. Obrovská sluneční ramena, která připomínají lopatky starých větrných mlýnů, ho budou zásobovat elektřinou až do 12.000 wattů.

Podle výsledku tohoto prvního pokusu má pak kosmický program pokračovat dvěma lety a prací na Skylabu později letošního roku. Při obou letech má být zapojena tříčlenná posádka, která má v Skylabu zůstat celkem 56 dní. Celkový náklad na tyto tři pokusy činí dvě a půl miliardy dolarů. Což se, přiz-

nejme, zdá být závratná suma, jenomže ještě děti našich dětí budou mít z toho přímý či nepřímý užitek.

Úspěch tohoto podniku bude mít velký význam také v současné světové situaci a opět posílí pozici Spojených států.

V případě Skylabu — karty jsou na tedy stole a i amatéři se mohou seznámit s podrobnostmi nového odvážného kosmického podniku — který vsutku celá Amerika sleduje se zatajeným dechem.

Tři krátké barevné snímky

natočené za pobytu Expedice Cotopaxi v Equadoru budou uvedeny v československé televizi. Zatím je shledl zástupci podniků a institucí, které se na této zajímavé čs. expedici podílely. Zdařilé filmy kameramana Poláka vyprávějí o náročném výzkumu vulkánů, o krásách historické země na rovníku a o životě Indiánů, zejména kmeňů Kofánů.

CITY TOURS vám nabízí:

Sportovní prázdniny pro děti v rakouském

USA-New York 26. 5.-3. 6. Fr. 989.—

Řím-autokarem 30. 5.-3. 6. Fr. 295.—

Společné dovolené v Izraeli, na Rhodosu, na Korsice a ve Skandinávii

Krátkodobé letecké zájezdy do Athen, Londýna a Istanbulu.

Zástupce CITY TOURS p. O Švabenský, Infargweg 1, 8610 Ulster, tel. 01/87 03 53 — v sobotu dopol. v Shop Ville (podchod u hlavního nádraží) tel. 01/27 12 31 vám dá veškeré informace, české programy atd.

Koncern na lži

V Československu je již téměř čtvrt století běžným heslo "SSSR — náš vzor!" A proto nám zcela stačí přečíst si něco o tom, jak pracuje sovětský rozhlas a televize, abychom si udělali úsudek o tom, jak pracuje československý rozhlas a československá televize. Ostatně, mnozí z nás to znají z vlastní zkušenosti.

Jeden ze sovětských pracovníků v tomto oboru — Leonard Gendlin — který nedávno emigroval z SSSR do Izraele, podává o práci těchto institucí toto svědectví.

10. února 1971 probíhalo v kabinetě prvního tajemníka stranického výboru Ústřední televize a Vsesvazového rozhlasu Korižského rozšířené zasedání: "Jaký postoj má zaujmout tisk, rozhlas a televize SSSR k nepřátelské — antisovětské činnosti nakladatelství Possev (*)

Bylo přítomno 70 lidí. Úvodem promluvil Sauro, vedoucí oddělení kultury ÚV KSSS. Závěrečné slovo přednesl tajemník ÚV KSSS Boris Ponomarev, vedoucí zahraničně politického oddělení.

Účastníkům zasedání bylo dovoleno podívat se z dálky na obálky časopisu "Possev", "Grani" a některé knihy.

Hlavní redaktor ateliéru dokumentárních filmů, tvůrčího svazu "Ekran" Leonid Dmitrijev promluvil přítomným "senzační dokument" zachycující "bývalé" spolupracovníky nakladatelství Possev bohoslovce otce Metoděje a redaktora Innokentije Inozemceva.

L. Gendlin se zúčastnil natáčení tohoto "dokumentu". O přestávce se mu podařilo proniknout k otci Metodějovi. Ve studiu bylo nesnesitelně dusno. Metoděj byl zpocený. Začal nadávat, v záchvatu vzteku si strhl přilepený plnovous a dožadoval se studené vody, svačiny a sprechy. Všichni pracovníci přítomní ve studiu se smáli až k slzám. Gendlin se zeptal Metoděje: "Řekněte mi, prosím Vás, kdy a proč jste se rozhodli stát knězem?"

"Táhni, dej mi pokoj! Vidíš snad jak jsem utahaný z toho vašeho filmování!"

Věřící starší montážnice přistoupila k režisérovi a řekla: "Jestli tenhle blaf vyjde do etéru, tak udělám skandál na celou zemi. Bojte se Boha! Že se nestydíte všecho na světě překrucovat!"

Téhož dne byla montážnice předvolána do oddělení kultury.

Odvážná žena se nevzdala. Přímě odtud ji odvezli "sanitkou" do psychiatrické nemocnice. Diagnóza: schizofrenie spojená s maníí proná-

sledování, depresivní psychoza.

Později vyšlo najevo, že otce Metoděje představoval nějaký průměrný herec z periferijního divadla a redaktora Inozemceva novinář — pracující v německé redakci. Tento originální film byl několikrát promítán ve všech programech ústřední televize a rozmnožili jej i pro promítání v socialistických zemích.

Zvukový technik Mosfilmu Jevgenij Nikolajevič Kaškevič vyprávěl, jak se natáčel měsíc před historickým letem zvláštní televizní film, zachycující "kosmickou besedu" prvního tajemníka ÚV KSSS Nikity Chruščeva a člena ÚV KSSS Anastazie Mikojana s kosmonautem Jurijem Gagarinem.

Natáčelo se v největším studiu Mosfilmu. Jako pozadí z mraků sloužil obrovský záves. Podle výkresů byl v truhlářské dílně zhotoven model kabiny kosmické lodi "Vostok". Dvakrát do Mosfilmu přijel konstruktér kosmických lodí Korolev.

Na dekoraci "Chruščevova kabinetu" byl použit obyčejný psací stůl, telefon a dvě židle.

V přesně naznačenou dobu přijeli do Mosfilmu Chruščev, Mikojan, Gagarin, "hlavní opatrovník" kosmonautů generál-poručík Kamanin — představitel tisku, rozhlasu a televize Mesjacev, Adžubej, Satjukov, Subbotin — Burkov a autor scénáře komentátor Jurij Fokin. O režii byl požádán národní umělec SSSR, filmový režisér Michail Romm.

Celé ateliéry byly obklopeny civilními pracovníky KGB a ozbrojenou stráží — kterou vedl velitel moskevského Kremle generálporučík Ve-

denin, vojenský velitel generál-major Kolesnikov a velitel moskevského vojenského okruhu. Nikdo nesměl vcházet a vycházet z budovy, v níž se natáčelo.

Jurij Gagarin vystoupil ve skafandru po modelu točitých schůdků do "kosmické lodi" k besedě "z kosmu" s komunistou č. 1 — Nikitou Chruščevem.

Jeden z kameramanů Ústředního televizního studia se vrátil z Vietnamu. Jeho reportáže byly nejednou uváděny v televizi a v rámci výměny byly promítány i v socialistických zemích. Říkal: "Víckrát tam nepojedu. Možná, že mě za to vyloučí ze strany a vyhodí z práce. Ale nad Vietnamem jsem už udělal kříž . . .

Mezi vietnamskými vojáky jsem viděl tisíce našich: Kazachů, Kirgizů, Kalmyků, Uzbeků. Při natáčení bojů ve Vietnamu si vždy připomínám zakrvavenou Budapešť a Maďary, plačící nad svým otročským osudem. Před očima mi vyvstávají tragické události v Československu. Dávno už jsme se stali fašisty. Je lepší být čestným otrokem než fašistickým kameramanem." Za nějakou dobu z televize odešel.

V sovětském ústředním rozhlasu a televizi pracuje více než patnáct tisíc lidí, 120 redakcí vysílá 24 hodin denně ve všech jazycích světa. Patnáct tisíc lidí denně lže a ohlupuje miliony rozhlasových posluchačů a televizních diváků.

LIBUŠE OBRUSNÍKOVÁ

Zpracováno na podkladě článku "Rozhlas a televize v SSSR" — uveřejněného v "Novoye Russkoye Slovo" 8. dubna 1973.

Temná Rus . . .

V minulých dnech promluvil v rámci kampaně proti tak zvanému ukrajinskému nacionalismu na stranickém shromáždění v Kijevě první tajemník Ščerbickij. Nacionalismus je označení, kterého se v Kremle užívá často tehdy, když se má vystihnout protiruské cítění. Na Ukrajině se s tímto problémem potýkají od dob carského Ruska a v posledních třech — čtyřech letech stále častěji; svědčí o tom procesy, výslechy a čistky ve stranickém a vládním aparátu.

Ukrajina, která je velká jako Francie a má 48 milionů obyvatel, nemá stále vyhovující vztah ke svým velkoruským bratrům. Až do loňska byl prvním tajemníkem a Ukrajině někdejší důvěrník Leonida Brežněva, Pjotr Šelest. Nyní se o tomto muži opět hovoří; tentokrát v

souvislosti s literárním kritikem Džubou, který byl v březnu poslán na pět let do koncentráku za takzvanou protisovětskou činnost. Vykladači osudů Pjotra Šelesta to nemají snadné; jeho odchod ze slávy začal loni v květnu před návštěvou presidenta Nixona v Moskvě. Šelest prý byl proti sbližování se Spojenými státy. Byl proto zbaven své funkce prvního tajemníka na Ukrajině a stal se jedním z jedenácti Kosyginových náměstků; své místo v politbyru si ale tehdy ponechal. Jeho nástupce, v současné době Brežněvův důvěrník Ščerbickij, byl pověřen normalisací poměrů v Kijevě. — Později se pod diplomatickým pultem v Moskvě začala s příčinlivou vnitřní rozšiřovat zpráva, že v roce 1968 přemlouval Pjotr

Šelest sovětské maršály, aby připravili vpád do Československa. I při této příležitosti si pamětníci vzpomněli na zprávy, že se Šelest v Čierné přimlouval za ostrý postup proti pražskému jaru, prý z obav, aby obroditelská jiskra nepřeskočila na sousední Ukrajinu. A protože problém okupace naší země je stále živý a souvisí s problémem evropské bezpečnosti a spolupráce, bylo vysvětlení nashodě: Kreml prostě potřeboval viníka za ukvapené znásilnění socialistických bratrů.

V uplynulém týdnu však redakční kolektiv časopisu Kommunist Ukrajiny obvinil — tak říkajíc z ničeho nic — Pjotra Šelesta z nacionalismu a z těžkých omylů, kterých se dopustil ve své knize nazvané "Naše sovětská Ukrajina" — v Kijevě ji vydali před třemi roky.

V roce 1964 si pozvali v Kijevě na ústřední výbor Ivana Džubu, literárního kritika, známého láskou ke své vlasti. Nabídl mu, aby napsal pravdu o vztazích mezi Rusy a Ukrajinci a slíbil mu nejen podporu, ale i peníze. Džuba práci odevzdal v prosinci 1964 Šelestovi. Měla dvě stě stran a jmenovala se: Internacionalismus nebo rusifikace? — Několik kopií se dostalo mezi nižší stranické funkcionáře, na kijeviskou universitu a do ciziny, kde práci otiskl nejdříve exilový časopis Ukrajinskí Vjesnik a potom v překladu vydali ve Francii a ve Velké Británii. Džuba se vždy považoval za komunistu a svou práci chápal jako marxistický příspěvek na téma soužití sovětských národů. Proto bylo obtížné obvinít ho okamžitě z buržoasního nacionalismu; ukrajinští komunisté vedení Pjotrem Šelestem upadli do rozpaků. Fakta a čísla uvedená ve studii byla nepopíratelná a pro ústřední výbor z ní mohl vyplynout jediný závěr: Ukrajina je násilně rusifikována a to v rozporu s takzvanou leninskou národnostní politikou.

Před autorem Džubou proto nejdříve zmizeli ve vězení jiní ukrajinští vlastenci: Valentin Moroz hned na devět let. To bylo v listopadu 1970. Džubu nakonec zatkl teprve měsíc před odvoláním Pjotra Šelesta; před tím zahájili obligátní pomlouváckou kampaň, již se zúčastnil dokonce spisovatel Bohdan Stenčuk, osoba, která neexistuje. Letos v březnu byl Džuba odsouzen; poslední čí-

Nafta, nafta, nafta

I čs. hospodářství se pokouší si zajistit — ve stále složitějších světových podmínkách — dostatečné energetické zdroje, hlavně také naftu. Proto má ČSSR zájem i na výstavbě ropovodu Adria, který připravují jugoslávské rafinérie. Má vést od jadranského pobřeží u Rijeky jednak směrem na Bělehrad, jednak přes Maďarsko až na čs. území. Sloužilo by hlavně přepravě nafty ze Středního Východu. Zároveň se v Kralupech staví nová rafinérie, která má ovšem zpracovávat ropu sovětskou, a to na benzín, motorovou naftu, tryskový petrolej a topné oleje.

Vše pro SSSR

Přinesli jsme v poslední době několik zpráv o zvyšování dodávek čs. průmyslu do SSSR, přičemž výnosnost tohoto obchodu zůstává při jeho naprostém utajení přinejmenším sporná. Po obuvi, českém skle a bižuterii, po moderních textilních strojích přišla teď zpráva z Chomutova: tamní válcovny trub vyváží téměř polovinu svých výrobků do Ruska. Jedná se hlavně o trubky pro dálkové plynovody a ropovody, jakož i kotlové trubky pro jaderné elektrárny a vysílací věže z trubkových konstrukcí.

Pražská výstavba

Pracovníci odboru pražské výstavby oznámili, že v probíhající pětiletce má být v hlavním městě proinvestováno přes 40 miliard korun, zatímco v příští už 58 miliard. Za jediné staveniště označili Václavské náměstí a k němu přidali několik nových sídlišť, především budované Jižní město, kde má být celkem 20.000 bytů. Nově byla řeč i o stavbách reprezentačních: na Bitevní pláni má být v r. 1976 zahájena výstavba Kongresové haly, kde by se konal 16. sjezd KSČ. Připravuje se také přestavba historického centra Prahy.

slo časopisu Ukrajinskí Vjesnik cituje reakci nejmenovaného stranického funkcionáře: Džubu měl prý soud poslat do blázince a ne do koncentráku, jedná se prý o schizofrenika jako v případě Pjotra Jakira, generála Griгорjenka a akademika Sa-charova.

Magnet. zdravotní náramky

Aimanté z Japonska — vynikající impulsátor pro krevní oběh. Sníží vysoký krevní tlak! Vhodný pro ženy od 30 a muže od 40 let. • Vyžádejte si prospekt nezávazně a zdarma! Pište česky nebo slovy. Exklusiv-Wohnen, Neuhausstr. 71, CH-8500 Frauenfeld

*) nakladatelství, vydávající ruské knihy a časopisy ve Frankfurtu n. Mohanem. (L. O.)